

Leerplichtverslag

Schooljaar 2023-2024

SCHOOLAANWEZIGHEID is toch VANZELFSPREKEND

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Schoolaanwezigheid is toch Vanzelfsprekend	3
Vluchtelingen en Statushouders	4
De Leerplichtambtenaar als aanjager voor Schoolaanwezigheid	5

Voorwoord

Voor u ligt het Leerplichtverslag van **schooljaar: 2023-2024**.

Wij nodigen u uit om hiervan kennis te nemen. Op grond van artikel 25 van de Leerplichtwet 1969 brengt het College jaarlijks verslag uit aan de Gemeenteraad. Dit Leerplichtverslag geeft inzicht in het gevoerde leerplichtbeleid, de effecten daarvan en ook enkele van belang zijnde ontwikkelingen. Iedere gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het toezicht houden op de naleving van de Leerplichtwet en ziet er op toe, dat alle leerplichtigen in de leeftijd vanaf hun 5e tot hun 18e jaar (woonachtig in die gemeente) naar een vorm van onderwijs gaan.

Het thema van dit verslag is: **“SCHOOLAANWEZIGHEID is toch VANZELFSPREKEND.”**

Waar we tot voor kort de focus legden op Afwezigheid van de leerling, gaan we samen met de scholen veel meer kijken naar de Aanwezigheid op school. Wat valt er dan op? Waar je normaal gesproken zou mogen verwachten dat een gemiddelde leerling, waar niets mee aan de hand is, 100 % aanwezigheid zou moeten laten zien, is dat in de praktijk toch vaak niet het geval. We gaan hier bij het Hoofdstuk Schoolaanwezigheid verder op in.

Verder presenteren we een Infographic waarop op overzichtelijke wijze de van belang zijnde Leerplichtcijfers worden getoond.

We verwijzen u naar de toelichting in de Appendix als u nog meer over de Leerplicht wilt weten. Dit is een naslagwerk over het werk van de leerplichtambtenaar, het melden en de aanpak van het schoolverzuim met daaraan toegevoegd informatie over de Regionale Twentse samenwerking.

Mocht u naar aanleiding van dit Leerplichtverslag vragen en/of opmerkingen hebben kunt u contact leggen met onze leerplichtambtenaar via r.rohaan@hofvantwente.nl.

Hannie Rohaan

Wethouder Onderwijs

Schoolaanwezigheid is toch Vanzelfsprekend

Dit is een understatement. Je mag van een gemiddelde leerling verwachten dat hij of zij bij een normale schoolgang 100 % aanwezig zou moeten zijn.

Dit is helaas niet zo. Er is op de scholen in Twente dit schooljaar nog meer ingezet op het thema Schoolaanwezigheid. Dit vraagt om omdenken; minder de focus op Afwezigheid en dus meer op Aanwezigheid.

Met behulp van de aanpak Schoolaanwezigheid komt er steeds meer inzicht hoe het zit met de aanwezigheid van leerlingen op school. Middels deze methodiek zien scholen hoe het er daadwerkelijk voor staat met de aanwezigheid van alle leerlingen en is het mogelijk om vanuit deze invalshoek de aanwezigheid te verbeteren, zodat de afwezigheid steeds minder gaat worden.

Leerlingen in het basisonderwijs spijbelen niet; behalve dat er een aantal gevallen bekend zijn van kinderen die nog wel eens te laat komen. Dan vindt er een gesprek met ouders plaats door school. Stopt het niet voldoende dan wordt doorverwezen naar de Leerlichtambtenaar (LPA). Het spijbelen zien we veelvuldig in het VO en MBO. Dat zijn dan ook de leerlingen waar onze LPA mee aan het werk gaat en druk mee is.

Binnen het thema Schoolaanwezigheid wordt gewerkt met een zogenaamde Pyramide die verdeeld is in 3 lagen (Tiers)

Wat zijn de cijfers: In een ideaal model zou het zo moeten zijn, dat 80% van de leerlingpopulatie 85-90% aanwezig zou moeten zijn. Dit is de onderste (groene) brede laag van de Pyramide. Leerlingen die genoeg hebben aan een basis ondersteuning.

Waarom niet 100%? Dat heeft dan te maken met bezoek aan een huisarts, tandarts of specialist. Bovendien is een leerling wel eens een paar dagen ziek of mist al dan niet bedoeld of onbedoeld een uurtje of komt een keer te laat op school aan. We hebben het dan over geoorloofd verzuim (ziek of bezoek aan een specialist) en ongeoorloofd verzuim (spijbelen en/of te laat komen).

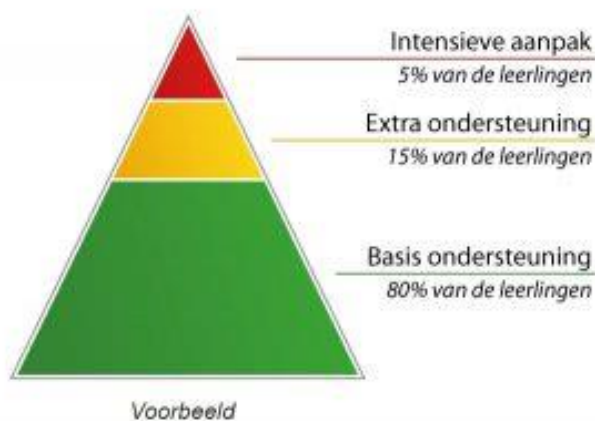
Bij 15% van de leerlingen zou de aanwezigheid dan onder de 80% kunnen liggen, variërend van 70 tot 80%, waarbij dan sprake is van wat langere ziektemomenten of spijbelgedrag.

Deze groep vraagt dan om extra ondersteuning en/of begeleiding.

Dit is de middelste (gele) laag van de Pyramide.

De laatste 5% van de leerlingen met een aanwezigheid van onder de 70% is die groep die veel verzuim laat zien door oorzaken op medisch of mentaal gebied. Dit is de doelgroep die ook in beeld zou moeten zijn bij de hulpverlening en vereist dan ook een intensieve aanpak. In deze groep zitten dan ook vaak de zogenoemde Thuiszitters.

In de meeste gevallen zit deze groep langer dan 3 maanden thuis of is de schoolgang zeer beperkt. Dit is de bovenste (rode) smalle laag van de Pyramide (zie hieronder).

Als scholen voor het eerst aan het werk gaan met hiervoor genoemde cijfers, zien we niet deze "ideale" verdeling over de genoemde 3 groepen. Sterker nog; we hebben gezien dat die laatste groep van 5% soms 5 of 6 x hoger ligt en de groep van 15% het dubbele cijfer weergeeft. En dat hierdoor de grootste groep die 85-90% aanwezig zou moeten zijn, dus veel lager ligt dan die 80%. De pyramide ziet er dan meestal uit als een staafdiagram.

Op het moment dat een school bezig gaat met Schoolaanwezigheid, wordt er een zogenaamd Schoolaanwezigheidsteam gevormd. Dit team bestaat uit deskundigen op het gebied van verzuim binnen de school, zoals een verzuimcoördinator, maar ook een afvaardiging vanuit de teamleiders en mentoren. Externe deskundigheid wordt binnengehaald via de Leerplichtambtenaar en Jeugdarts. Maandelijks vindt er overleg plaats om inzicht te krijgen in de schoolaanwezigheid en worden er afspraken gemaakt in het verbeteren ervan. Aan de hand van maandelijks data en getoonde grafieken kan een school zien hoe de Aanwezigheid ervoor staat.

Rode draad in het gebeuren is, dat het een verantwoordelijkheid is van alle geledingen binnen de school en dat er o.a. ook verwacht mag worden dat de aanwezigheids-administratie, ingevuld door docenten, goed op orde is.

Vervolgens kunnen er initiatieven bedacht worden om de aanwezigheid te bevorderen door middel van belteams (iemand belt even naar huis als een leerling er niet is), kleine beloningen aan klassen die goed aanwezig zijn etc. Een mooi voorbeeld is ook dat er iemand van school 's ochtends een paar keer per week bij de deur staat om de leerlingen een goedemorgen te wensen.

Kortom: het is een nieuwe werkwijze waar scholen enthousiast mee bezig zijn en het ook al vruchten begint af te werpen. Het is de bedoeling dat iedere basisschool en school voor het VO deze methode voortaan gaat gebruiken.

Het doel van een school zou dan moeten zijn om dusdanige interventies met elkaar af te spreken en uit te voeren, dat op termijn de ideale pyramide tot stand gaat komen.

Vluchtelingen en Statushouders

Nu we in Hof van Twente op meerdere locaties vluchtelingen hebben gehuisvest, betekent dit dat de Leerplichtwet ook voor deze doelgroep van toepassing is. Onze LPA heeft krijgt deze doelgroep steeds meer in beeld, omdat er ook door deze jongeren wordt verzuimd. Er worden vervolgens gesprekken met leerlingen en hun ouders/voogden gevoerd. Wat opvalt is dat als oorzaak vaak het Openbaar vervoer genoemd wordt, bv vertragingen of als een bus helemaal niet komt.

De 2 ISK scholen waar deze leerlingen veelal staan ingeschreven staan in Almelo en Enschede. Deze scholen hebben veel expertise op het gebied van vluchtelingen; kennen de problematiek en hebben kennis van de achtergrond van deze doelgroep.

De reistijd naar en van deze scholen vormt vaak het probleem: de bus of trein worden gemist of viel uit tot "We zijn wel een uur of langer onderweg". Natuurlijk zien we dat ook trauma's opgelopen in het land ver herkomst of tijdens de soms vaak lange reis oorzaak zijn van schoolverzuim. Jeugdigen kunnen slecht slapen en missen daardoor schooltijd. Veelal zal hiervoor begeleiding en/of hulpverlening moeten worden ingezet.

De kinderen die nog naar het Basisonderwijs gaan in Hengelo, Almelo of Rijssen worden per taxi vervoerd. Daar zien we ook nauwelijks schoolverzuim.

Belangrijk is dat de VO doelgroep binnen 1 - 1,5 jaar de Nederlandse taal op een bepaald niveau krijgt. Lukt dat inderdaad, kunnen ze ook snel doorstromen naar het reguliere VO of het ROC. Dit zou een motivatie moeten zijn, maar zoals gezegd, zit er veel vluchtelingen-trauma achter, waardoor er verzuim ontstaat en het langer duurt voordat ze de Nederlandse taal enigszins kunnen begrijpen en ook zelf kunnen spreken.

We zien bijvoorbeeld een groep 16/17-jarigen uit Syrië en Afrikaanse landen, die aangeven dat ze door familie vooruit zijn gestuurd naar West Europa. Het is voor hen moeilijk om zonder familie de motivatie voor school blijvend vast te houden. Het is belangrijk dat deze groep goed wordt ondersteund door de woonbegeleiders en voogden. De LPA heeft goed contact met ze.

De plannen van de huidige Minister van Migratie roepen voor de meeste vluchtelingen ook veel onzekerheid op.

Bij de Oekraïners jongeren zien we ook de onzekerheid over de nabije toekomst. In 2026 wordt er vanuit het Kabinet besloten of ze hun huidige status nog mogen behouden. De meeste families die onze LPA heeft gesproken, willen graag blijven en zich hier definitief vestigen, maar dat is voorlopig nog erg onzeker. Bovendien zijn ze ook met hun gedachten in Oekraïne, waar sommige familieleden aan de frontlinie staan of dagelijks vertoeven in voortdurende dreiging van aanvallen.

Verder is de emigratie naar Nederland een flinke cultuurshock. Deze doelgroep begrijpt vaak niet hoe het hier werkt met de Leerplichtwet. Door een goede voorlichting over de Leerplicht, proberen we uit te leggen waarom we dit hier wettelijk zo geregeld hebben. Een goede schoolgang draagt bij tot een goede ontwikkeling van hun kinderen in een toekomst met perspectief.

De Leerplichtambtenaar als aanjager voor Schoolaanwezigheid

Het werk van de Leerplichtambtenaar is een belangrijke taak als toevoeging in de ondersteuning van onze jeugd. Daar waar jongeren niet naar school gaan, zijn er altijd redenen waarom dit ontstaat. Het kan variëren van simpel spijbelgedrag of te laat komen tot schoolmijding of psychische problemen. De LPA brengt dit in kaart en gaat ermee aan het werk. In Team Jeugd werkt hij veel samen met zijn collega's; de Regisseurs Jeugd. Er kan snel geschakeld worden om daar waar nodig de hulpverlening snel tot stand te brengen; daar waar nodig. De LPA heeft de netwerken en kent de stappen die hiervoor nodig zijn. We merken dat dankzij snel kunnen schakelen, leerlingen die verzuimen snel in beeld zijn en voort geholpen kunnen worden. De juiste begeleiding en/of hulpverlening is een belangrijke factor om leerlingen weer op het juiste spoor te krijgen. Hiervoor heeft hij ook de contacten met de Jongerenwerkers van Salut Welzijn (JOE). Zij zijn werkzaam op de VO scholen in Hof van Twente, maar ook bij VO De Waerdenborch in Holten. Dit verhoogt de laagdrempeligheid voor leerlingen om in gesprek te gaan met dat wat hen bezig houdt. In de praktijk zorgt de LPA ervoor, dat hij binnen 2 weken na een verzuimmelding door school in gesprek gaat met de jeugdige (en ouders).

Voor een goede ontwikkeling van ieder kind is het nodig dat er een stabiele schoolgang bewerkstelligd kan worden. We zien dat in 95% van de leerplichtigen in Hof van Twente dit over het algemeen goed gaat. Die overige 5% valt onder de doelgroep waar onze LPA dagelijks mee bezig is.

Appendix

Deze Appendix is te gebruiken als een toelichting op de verschillende facetten van het werk van de Leerplichtambtenaar (LPA). Bepaalde terminologie en afkortingen worden hieronder nader uitgewerkt. Het is bedoeld als naslagwerk op het hiervoor beschreven Jaarverslag.

Inhoudsopgave

1. De Leerplichtwet en de rol van de LPA	7
2. Soorten verzuim en de aanpak	9
3. Regionale samenwerking	11
4. Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)	13
5. De Ketenpartners	14
Bijlage : begrippen/afkortingenlijst	15

1. De Leerplichtwet en de rol van de LPA

Het wettelijk kader van waaruit de Leerplichtambtenaar werkt wordt genoemd in de Leerplichtwet, artikel 16, lid 1: “Het toezicht op de naleving van deze wet is opgedragen aan burgemeester en wethouders. Zij wijzen daartoe één of meerdere ambtenaren aan. Deze ambtenaar is afzonderlijk beëdigd en werkt vanuit een ambtsinstructie, welke eveneens door het College van burgemeester en wethouders is vastgesteld”.

In Hof van Twente hebben we 1 LPA (1 FTE) in de persoon van de heer Rob Rohaan. Hij is tevens Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) voor het Domein Onderwijs, zodat hij ook handhavend kan optreden en daaruit voortvloeiend een proces-verbaal kan opmaken.

De LPA verricht alle taken die voortvloeien uit de Leerplichtwet. Taken die variëren van toezicht houden op de wetbepalingen tot en met preventie om schoolverzuim te voorkomen, en van handhaving tot en met bemiddeling en doorverwijzing. Dat alles in nauw contact met de scholen waar leerlingen uit Hof van Twente zijn ingeschreven (woonplaatsbeginsel) en de zogenaamde ketenpartners.

Hij werkt in het Team Jeugd nauw samen met zijn collegae Consulente en Regisseurs Jeugd en een Juridisch medewerker. In meer dan 50% van de gevallen is er een vorm van samenwerking tussen de LPA en een Regisseur of Consulente Jeugd.

De LPA wordt ondersteund door de collegae van de administratie van afdeling Zorg, waar ook WMO onder valt. Ook wordt er regelmatig integraal samengewerkt met de collegae van Team Werk en Inkomen. Dat kan zijn op het gebied van financiële zorgen, maar ook voor jongeren die dreigen het onderwijs te verlaten zonder diploma. Daarvoor is dan bemoeienis vanuit de Participatiewet noodzakelijk. Verder is er samenwerking met de collega's die zich bezig houden met de nieuwkomers in Nederland.

1.1 Bemiddeling en doorverwijzing

Zodra een school melding van schoolverzuim doet, stelt de LPA een onderzoek in. Hierbij is het belangrijk dat inzichtelijk is welke acties de school zelf al heeft ondernomen om het verzuim te voorkomen of terug te dringen.

De school heeft tenminste voorafgaand aan de melding met de jongere en ouders/verzorgers de oorzaken van het verzuim onderzocht en de gevolgen besproken.

Op basis van de beschikbare informatie kan de LPA dan samen met school, de jongere en ouders middels een vervolgaanpak uitwerken. Goed samenspel tussen de scholen en de LPA biedt mogelijkheden om de aanpak voortdurend te verbeteren. Om snel te kunnen ingrijpen als dat nodig is, maar ook om risicoleerlingen op te sporen en preventieve maatregelen te treffen.

Op deze manier wordt geprobeerd vroegtijdig te interveniëren, zodat de jongere onderwijs blijft volgen en voldoende gekwalificeerd de arbeidsmarkt kan betreden (met de zogenaamde startkwalificatie).

1.2 Handhaving

Soms leveren bemiddeling en/of verwijzing niet het gewenste resultaat op. In dat geval kan een juridische aanpak noodzakelijk zijn. De LPA werkt samen met het Openbaar Ministerie van Justitie, de Raad voor de Kinderbescherming, de jeugd- en/of wijkagent, Jeugd-reclassering, Stichting Halt en de Sociale Verzekeringsbank. (bij deze laatste kan bv de Kinderbijslag bij 16/17-jarigen (tijdelijk) stop gezet worden, als de jongere blijvend weigert naar school te gaan). Met de strafrechtelijke weg wordt zo lang mogelijk gewacht.

Dit kan soms helpen een jongere weer naar school te krijgen met als doel het behalen van een volwaardig diploma.

1.3 Het melden van verzuim

Scholen voor het Primair Onderwijs (PO), Voortgezet (Speciaal) Onderwijs (V(S)O) en het Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO) zijn wettelijk verplicht om verzuim van 16 uur (binnen 4 lesweken) te melden bij de LPA van de woongemeente van de leerling.

Dit gebeurt via het digitale Verzuimregister dat is ingericht door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De verantwoordelijke medewerker van een school meldt betreffende leerling via DUO. Het systeem verstuurt dan automatisch een mail naar de LPA van de woongemeente van die leerling, dat er een melding klaar staat in de Leerplichtapplicatie. Vervolgens legt de LPA eerst contact met de melder (school) voor een verzuimoverzicht en indien nodig achtergrondinformatie en gaat dan over tot het uitnodigen van de leerling (12+) en ouders. In het Basisonderwijs worden alleen de ouders uitgenodigd.

Ook Luxe verzuim dient snel gemeld te worden. Over verlofaanvragen door ouders is het mogelijk dat directies van scholen advies inwinnen bij de LPA. De LPA mag er dan van uitgaan dat dit advies wordt overgenomen.

1.4 Leerplicht Spreekuren

We organiseren zogenaamde Leerplichtspreekuren op scholen voor het Voortgezet Onderwijs. Deze zijn preventief bedoeld om langdurig verzuim te voorkomen. De LPA spreekt dan kort met een leerling die beginnend ongeoorloofd verzuim heeft laten zien. Het gaat dan over gemiddeld 5 x te laat en 2 uur spijbelen. Ouders krijgen ook de gelegenheid om erbij te komen zitten.

We merken dat het bijdraagt aan het besef voor een zo normaal mogelijke schoolgang van een leerling. Op deze manier hebben we al meer dan 10 jaar de spreekuren op SG de Waerdenborch in Goor. En omdat dit zo effectief is, zijn ook andere scholen enthousiast geraakt om dit in te voeren.

Verder zijn er spreekuren op CSG Reggesteyn te Rijssen en het Twickelcollege te Hengelo. Genoemde spreekuren worden ongeveer 3x per schooljaar georganiseerd; afhankelijk van het aantal meldingen.

Met de collegae Leerplichtambtenaren van Haaksbergen, Hengelo en Borne hebben we de afspraak dat zij op de andere VO scholen in Hengelo/Borne voor ons waarnemen, omdat onze LPA niet alle spreekuren kan draaien. Zoals u heeft kunnen zien in de Infographic zijn er buiten Hof van Twente veel VO scholen waar onze leerlingen staan ingeschreven.

1.5 Overige taken van de LPA

Naast de interventies houdt de leerplichtambtenaar zich bezig met preventieve zaken, zoals Leerplichtspreekuren en het bijwonen van Zorgadviesteam (ZAT) overleggen. School bespreekt een leerling waarover zorgen zijn met toestemming van ouders in het ZAT, zodat samen bekeken kan worden hoe de leerling weer de schoolgang kan verbeteren.

Wat is er nodig om dit te bewerkstelligen. De LPA schuift aan bij het ZAT van Scholengemeenschap de Waerdenborch te Goor, Reggesteyn Rijssen en de scholen die vallen onder de Stichting Carmel te Hengelo. Verder is hij op afroep aanwezig bij de Ondersteuningsteams van de overige VO scholen rondom Hof van Twente. Dan alleen als er leerlingen uit Hof van Twente besproken wordt.

De LPA vinden we verder terug bij lokale, regionale of landelijke bijeenkomsten, waar diverse thema's worden besproken op het gebied van de Leerplicht(wet) en andere zaken die op dit gebied van belang zijn. Hierbij kunnen we bijvoorbeeld het project met betrekking tot middelengebruik in Hof van Twente ook noemen.

2. Soorten verzuim en de aanpak

Er zijn een vijftal soorten verzuim en we hebben vrijstellingen van schoolinschrijving.

1. Absoluut verzuim

Dat is een vorm van verzuim waarbij een jongere tot 18 jaar bij geen enkele vorm van onderwijs staat ingeschreven. En hierbij zijn ouders dat ook niet van plan. Een jongere onder de 18 jaar kan pas uitgeschreven worden als hij/zij een zogenaamde Startkwalificatie heeft. Een startkwalificatie houdt in: een HAVO, VWO of MBO (tenminste op niveau II) diploma. In Hof van Twente is al jarenlang **geen** sprake van **absoluut verzuim**. Een heel klein aantal heeft een leerplicht-ontheffing. Zie hoofdstuk Vrijstellingen. Mocht er toch sprake zijn van Absoluut Verzuim zoekt de LPA direct contact met de ouders.

2. Relatief (kortdurend) verzuim

Relatief verzuim is ongeoorloofd verzuim en/of te laat komen in de les. Deze meldingen komen bijna allemaal via het DUO Verzuimregister bij de LPA binnen. We hebben het dan over 16 uur schoolverzuim (binnen een periode van 4 weken) en/of meer dan 10 x te laat komen. Voordat deze aantallen ontstaan heeft school de leerling/ouders hierover gesproken. Stopt het verzuim niet, dan wordt de LPA ingeschakeld en de leerling/ouders hiervan op de hoogte gebracht. In de meeste gevallen worden leerling en ouders uitgenodigd in het gemeentehuis voor een zogenaamd Leerplichtgesprek. Afhankelijk van de bevindingen van de LPA volgt er een mondelinge waarschuwing die vervolgens schriftelijk wordt bevestigd. In 90% van deze gevallen, ziet de LPA deze leerling niet meer terug. In 10% van de gevallen wel en deze worden conform de Methodische Aanpak Schoolverzuim in een traject geplaatst (zie hierna Bijlage 8). Deze gevallen zijn over het algemeen leerlingen van 15 jaar en ouder. Het zijn veelal oudere VO leerlingen en MBO leerlingen die dit ongeoorloofde schoolverzuim laten zien. Bij 25% van deze gevallen zien we: gameverslaving, (langdurig telefoongebruik) of middelengebruik, zoals drugs en/of alcohol. In die gevallen waar dit een onderliggend probleem is, zal de LPA altijd doorverwijzen naar hulpverlening. In sommige gevallen is dit ook al ingezet door ouders. In het Basisonderwijs zien we geen zogenaamde spijbelaars. Wel krijgen we meldingen van kinderen die regelmatig te laat komen. Kinderen in het basisonderwijs zijn niet zelf verantwoordelijk voor hun schoolgang. Dit ligt volledig bij de ouders. In die gevallen waarbij het te laat komen boven de 10x stijgt, gaat de LPA in gesprek met de ouders. In een aantal gevallen hebben ouders dan opvoedondersteuning nodig, welke via ons Team Jeugd vrijwillig kan worden ingezet. Stopt het te laat komen niet, dan is er uiteraard meer nodig en kan het eventueel richting een dwingend kader gaan.

3. Luxe verzuim

Hierbij gaat het om casuïstiek, waarbij ouders hun kind ten onrechte ziek melden of niet naar school laten gaan, omdat ze op vakantie gaan buiten de schoolvakantie. Er is soms verlof aangevraagd en dan afgewezen door de directie van de school. De LPA/BOA nodigt ouders uit en maakt in die gevallen altijd een proces-verbaal op en stuurt deze naar het Openbaar Ministerie, ter beoordeling door de Officier van Justitie. Bij dit luxeverzuim volgt er dan meestal een geldboete. Ouders kunnen dan nog in bezwaar gaan bij het Openbaar Ministerie van Justitie. Er volgt een zitting bij de rechtbank, waar dan naast de ouders ook de LPA wordt uitgenodigd. De rechter kent het bezwaar toe of wijst het af. Deze gang naar de rechtbank komt gemiddeld eens in de 2 jaar voor.

4. Langdurig relatief verzuim

Dit valt onder zwaar verzuim; langer dan 16 uur binnen 4 weken. We verstaan hieronder die gevallen waarbij de LPA na een waarschuwing overgaat tot het opmaken van een proces-verbaal, hetzij naar Stichting Halt of de Rechtbank. Het zijn jeugdigen, waarbij de hulpverlening niet tot stand komt of is gestagneerd.

In deze gevallen gaat het om leerlingen van 12 jaar en ouder, waarbij er in een aantal gevallen een proces-verbaal is opgemaakt om de Kinderrechter uitspraak te laten doen. Er wordt een verplichte begeleiding vanuit de Jeugdreclassering (JR) opgelegd; al dan niet in combinatie van het uitvoeren van een taakstraf. Bij het afsluiten van de casus bij de rechtbank kan besloten worden om vervolgens de taakstraf in zijn geheel kwijt te schelden als de begeleiding via de JR goed is verlopen. Of deze alsnog om te zetten in een onvoorwaardelijke straf, indien er sprake is van herhaling (recidive) van ongeoorloofd schoolverzuim. Bij een verwijzing naar Stichting Halt gaat het dan om gevallen van recidive; leerlingen die ook na een schriftelijke waarschuwing van de LPA blijven verzuimen c.q. of meer dan 10 x te laat komen. Op deze manier komen ze nog niet in aanraking met Justitie.

Indien een HALT-verwijzing niet goed wordt afgesloten, koppelt de medewerker van Stichting Halt dit terug met de LPA, die vervolgens na overleg alsnog overgaat tot het opmaken van een proces-verbaal naar de Kinderrechter.

5. Geoorloofd verzuim

Hiervan is sprake bij ziekte en/of bezoek aan een medisch specialist onder schooltijd. In die gevallen waarbij het ziekteverzuim oploopt, dient de school dit te melden bij een jeugdarts. Iedere school heeft een jeugdarts vanuit de GGD aan zich gekoppeld. Een gesprek bij de jeugdarts is niet vrijblijvend. Indien een leerling of ouders niet naar de jeugdarts wil, wordt dit teruggekoppeld aan school. Deze doen vervolgens een melding bij de LPA, omdat niet bepaald kan worden of de leerling een beroep kan doen op geoorloofd verzuim.

6. Vrijstelling van schoolinschrijving

Er worden (soms) vrijstellingen met betrekking tot de verplichting tot een schoolinschrijving afgegeven. Ouders van deze leerling hoeven hun zoon of dochter niet in te schrijven bij een onderwijsinstelling of kunnen hun kind laten uitschrijven. Dit zijn:

1. Leerlingen die vanwege een lichamelijke en/of geestelijke beperking niet in staat zijn (ooit) regulier onderwijs te volgen. Dit vloeit voort uit artikel 5 onder a van de Leerplichtwet (LPW). Dit komt tot stand via een onafhankelijk specialist die de aanvraag van ouders beoordeelt. De vrijstelling kan voor een jaar worden afgegeven. Er zijn gevallen waarbij de vrijstelling tot het einde van de leerplicht wordt afgegeven.
2. Leerlingen die vanwege een bepaald talent vrijstelling hebben van een aantal lessen. In nauw overleg met school volgen deze leerlingen de gemiste lessen op een ander tijdstip of zijn er nadere afspraken over gemaakt. Let wel: dit gebeurt alleen bij wijze van hoge uitzondering. Er zijn er minder dan 5 per jaar.
3. Studenten in het MBO van 17 jaar, die een opleiding bij een werkgever volgen, nadat zij het ROC hebben verlaten. Deze leerlingen zijn tot hun 18e nog wel kwalificatieplichtig. Met andere woorden: zij dienen tenminste een diploma te behalen op niveau 2. Met deze leerling en ouders worden goede afspraken gemaakt. Er dient een getekend arbeidscontract te worden overlegd en de leerling moet ook via de werkgever goed verzekerd zijn. We hebben het dan over art.15 van de Leerplichtwet oftewel het volgen van een Andere vorm van onderwijs, omdat ze bij de werkgever een vak leren. Het zijn er minder dan 5 per jaar.

4. Vrijstelling voor leerlingen van ouders die bezwaar maken tegen iedere vorm van onderwijs in hun naaste omgeving. Dit vloeit voort uit art. 5 onder b. van de LPW. Dit zijn ouders die een bepaalde levensvisie hebben, waarvan zij vinden dat geen enkele school dit hun kind kan bieden. Ouders moeten dit aantonen middels onderzoek dat ze hebben gedaan bij de scholen in de woonomgeving. Verder is hun kind niet eerder ingeschreven geweest bij een school. We hebben in Hof van Twente hier in het schooljaar 2023-2024 mee te maken gekregen. Ouders dienen dit te melden voor 1 juli voorafgaand aan het nieuwe schooljaar of ruim voor het moment waarop hun kind de leerplichtige leeftijd bereikt. Het moet zorgvuldig bekeken worden, alvorens na de mededeling van ouders hiertoe kan worden overgegaan. In Hof van Twente is dit van toepassing op 2 gezinnen.

3. Regionale samenwerking

3.1 De Twentse Belofte

Met de meeste leerlingen in Twente gaat het goed en halen hun diploma's. Er is echter een groep die bijzonder kwetsbaar is. Voor de jongeren onder de 18 jaar zijn dat met name de jongeren, die naar het Praktijkonderwijs (PRO) of Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) gaan. De meesten zijn daarmee "ontslagen" van het feit dat ze een diploma moeten halen; veelal behalen ze daar certificaten, waarmee ze ook aan de slag kunnen op de arbeidsmarkt. Toch behoeft deze groep extra aandacht en ondersteuning om ze te begeleiden naar een geschikte werkplek op de arbeidsmarkt. Regio Twente is een regio met (landelijk gezien) de laagste cijfers wat betreft voortijdig schoolverlaters. Het gemeentelijke vangnet vanuit de Participatiewet voor voortijdige schoolverlaters vanuit het PRO en VSO wordt uitgevoerd door de collegae van Team Werk en Inkomen. De LPA heeft nauwe contacten met betrekking tot deze groep via de consultants van dit team. Met als uiteindelijk doel deze kwetsbare groep via een netwerk, waarin zij worden opgevangen en gestimuleerd, door te laten stromen naar vervolgonderwijs, werk, een leerwerktraject of een andere passende dagbesteding. Over de groep na 18 jaar, leest u hierna meer.

3.2 Thuiszitterstafel Regio Twente (TZT)

Hiervan spreken we als een leerling meer dan 3 maanden niet meer naar school gaat. De leerling staat meestal op "Ziek". Het gaat dan vaak om schoolangst of om schoolweigering. Hoe langer het thuiszitten duurt, hoe hoger de drempel wordt om wel weer naar school te gaan.

Er dient een zorgvuldig traject in gang te worden gezet in het belang van de jongere. Dit zijn langdurige trajecten. Enerzijds is het een kwestie van wachtlijsten bij de Zorgaanbieders; anderzijds duurt het soms enige tijd voordat thuiszitters door school gemeld wordt. De reden hiervoor is dat er gezegd wordt dat de hulpverlening is aangevraagd en dat daar het wachten op is. Dit is een misvatting, want de leerling kan misschien best wel weer in beweging komen via een bepaalde zinvolle dagbesteding.

Per 1 januari 2022 is daarom de Thuiszitterstafel officieel ingebed in Regio Twente als een middel om Thuiszitters beter in beeld te krijgen, maar vooral om ervoor te zorgen dat er weer een perspectief geboden kan worden om uit de thuiszitsituatie te komen. Het zijn leerlingen die (meestal) wegens psychische redenen thuis komen te zitten. En dat is niet voor een paar weken. In de sommige gevallen zit er hulpverlening in, maar het zijn vooral langdurige trajecten. Soms is het wachten op hulpverlening vanwege lange wachtlijsten al een belangrijke stoorzender in dit verhaal.

In de werkgroep zitten 2 orthopedagogen werkzaam bij de 2 Twentse Samenwerkingsverbanden voor het VO onderwijs, 2 LPA's; 2 consultants vanuit de gemeentelijke Jeugdteams, een Jeugdarts van de GGD en 1 Onderwijs Beleidsmedewerker. Per schooljaar worden er een tiental casussen behandeld, waarbij de deskundigen van de TZT hun advies

hebben kunnen geven. Elke school in onze regio, een LPA of een Jeugdarts kan een leerling aanmelden. De resultaten in deze zijn positief te noemen. De thuiszitters komen in beeld, worden (weer) gezien en er wordt toegewerkt via een plan van aanpak naar een voorgestelde oplossing. Dat kan zijn een kleinere zetting in het onderwijs of een vorm van dagbesteding. Onze LPA is voorzitter van de TZZT en tevens 1 van de 4 casusregisseurs.

3.3 Doorstroompunt (voorheen RMC) en voortijdig school verlaten (VSV)

Naast de uitvoering van de leerplichtwet is iedere gemeente belast met de uitvoering van de Wet RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten). Deze wet verplicht de gemeenten om alle voortijdig schoolverlaters te registreren. Een voortijdig schoolverlater is een jongere van 18 jaar of ouder, die één maand of langer het onderwijs niet bezoekt en nog geen startkwalificatie bezit (dat is een diploma op HAVO, VWO of MBO 2 niveau). De Wet RMC richt zich op niet-leerplichtige jongeren tot 27 jaar. De Doorstroompunt functie wordt sinds de invoering hiervan, uitgevoerd door de collega's van Gemeente Hengelo. Per 1 januari 2025 zal dit definitief worden overgedragen aan onze gemeente. Hier zijn we vanaf het voorjaar 2024 mee bezig.

Omdat de ervaring leert, dat het voortijdig school verlaten vaak al veel eerder dan het bereiken van de 18-jarige leeftijd in het hoofd van een potentiële Voortijdig Schoolverlater speelt, is het van belang dat met name MBO scholen voortdurend leerlingen monitoren of het wel goed met ze gaat. Hiertoe is een uitgebreid netwerk tussen Leerplicht/Doorstroompunt en deze scholen heel belangrijk, zodat men elkaar weet te vinden en actie ondernomen kan worden. Het gaat dan om jongeren die nog geen startkwalificatie hebben en als schoolverlater zijn geregistreerd. Het Doorstroompunt zal deze jongeren uitnodigen en biedt hen de mogelijkheid om met hen samen te kijken naar de toekomstmogelijkheden om alsnog te proberen een startkwalificatie te behalen. Jaarlijks zijn er globaal 25 jongeren uit onze gemeente, die bij het Doorstroompunt in beeld komen. Let wel: dit is een vrijwillig traject, waarvoor de jongere dan wordt uitgenodigd.

3.4 Overstaptafels en de Wet Vervroegde Aanmelddatum voor het MBO

Middels de zogenaamde Overstaptafels die ieder jaar in de maand juni worden georganiseerd in onze Regio kunnen bepaalde leerlingen worden ingebracht waar extra zorg voor nodig zou kunnen zijn of die nog geen inschrijving hebben geregeld voor het MBO.

De Wet "Vervroegde aanmelddatum voor en Toelatingsrecht tot het MBO" voor het MBO is een tijd geleden in werking getreden. Dit betekent dat het streven is dat MBO scholen nieuwe studenten medio april ingeschreven moeten hebben voor het nieuwe schooljaar. Via het softwareprogramma Intergrip dienen VMBO scholen hun examenkandidaten te melden en bij welke MBO opleiding ze zijn aangemeld. Op deze manier weten de LPA's precies of de leerlingen aankomen op het MBO. Dit geldt ook voor leerlingen die zonder diploma het VMBO verlaten. We weten dan op tijd waar VMBO examenkandidaten of hen die het VMBO/HAVO voortijdig zonder diploma verlaten terecht zijn komen, zodat geen enkele leerling buiten beeld geraakt.

4. Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

Ingrado (Landelijke Branche Organisatie voor Leerplicht), Stichting HALT, het OM en de Raad voor de Kinderbescherming hebben deze (landelijke) Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld vanuit de volgende gedeelde visie:

1. Het doel van de aanpak is terug-/toeleiding naar een passend onderwijsprogramma.
  2. Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp bij verzuim staat voorop.
  3. Ketensamenwerking draag bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim.
  4. De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is; dit vereist maatwerk.
- De LPA vervult de schakelrol voor gecoördineerde en optimale inzet van alle betrokken partners.
  - De LPA neemt het initiatief voor een adequaat vervolg op de verzuimmeldingen. Dit gebeurt in overleg met de ketenpartners en vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid.
  - De LPA start een verzuimonderzoek bij het constateren van gemeld verzuim en monitort het vervolg. Afspraken over regie worden lokaal gemaakt.
  - Er wordt gewerkt via een 5-stappenplan: Waarnemen, Analyseren, Plannen, Handelen en Evalueren.

Concreet komt het er op neer, dat de werkwijze van de LPA middels deze afspraken formeel is vastgelegd. Rode draad van de MAS is om bij verzuim niet meteen in het strafrechtelijke kader te belanden, maar vooral te kijken of een vorm van hulpverlening, om het verzuim te doen stoppen, eerst mogelijk is.

5. De Ketenpartners

De leerplichtambtenaar werkt samen of heeft contacten met:

- Collega's Sociaal Domein: Jeugd, WMO, Beleid, Werk en Inkomen en Bedrijfsvoering
- Collegae Team Burgerzaken
- Jongerenwerkers Salut Welzijn (Sinds 2024 heten zij: JOE)
- LPA's werkzaam in Regio Twente en Achterhoek (Berkelland en Lochem)
- Collegae van de Thuiszitterstafel Regio Twente
- Leden van de Schoolondersteuningteams van de diverse PO, VO en MBO scholen
- Medewerkers Doorstroompunt Gemeente Hengelo (RMC)
- Jeugdartsen GGD Twente (schoolartsen)
- Jeugdagent/Wijkagenten Hof van Twente
- Parket Openbaar Ministerie van Justitie
- Raad voor de Kinderbescherming
- Vertrouwensinspecteurs Ministerie van Onderwijs
- INGRADO (Landelijke Brancheorganisatie voor Leerplicht)
- Jeugdbescherming Overijssel (Jeugdreclassering en Gezinsvoogdij)
- Gezinsvoogdij NIDOS, Leger des Heils en William Schrikkerstichting
- JPH Consult (nodig voor medisch consult bij vrijstellingen art 5 onder a LPW))
- Diverse hulpverlenende instanties in Regio Twente (via de zgn. Sociale Kaart)

Bijlage : begrippen/afkortingenlijst

BOA	= Buitengewoon Opsporing Ambtenaar (Onderwijs)
BO	= Basisonderwijs
CAReL	= Centrale Administratie RMC en Leerplicht
DSP	= Doorstroompunt (voorheen RMC)
DUO	= Dienst Uitvoering Onderwijs
GGD	= Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
HAVO	= Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
Ingrado	= Branche Organisatie voor Leerplicht en RMC Nederland
ISK	= Internationale Schakel Klas (voor Vluchtelingen/Statushouders)
JBOV	= Jeugdbescherming Overijssel (Gezinsvoogden/Jeugdreclaseerders)
JOE	= Jongerenwerk Salut Welzijn Hof van Twente
LPA	= Leerplichtambtenaar
LPW	= Leerplichtwet
MAS	= Methodische Aanpak Schoolverzuim
MBO	= Middelbaar Beroeps Onderwijs (= ROC)
NT2 school	= Basisschool voor Nederlands als 2 ^e Taal (voor Vluchtelingen/Statushouders)
OM	= Openbaar Ministerie van Justitie
PO	= Primair Onderwijs (= Basisonderwijs)
PRO	= Praktijkonderwijs
PV	= Proces-verbaal
RMC-VSV	= Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaters (nu: DSP)
ROC	= Regionaal Opleiding Centrum (= MBO)
SAT	= Schoolaanwezigheidsteam
SOT	= School Ondersteunings Team (zie ZAT)
S(B)O	= Speciaal Onderwijs/Speciaal Basis Onderwijs
TZT	= Thuiszitterstafel
VMBO	= Voortgezet Middelbaar Beroeps Onderwijs
VO	= Voortgezet Onderwijs
VSO	= Voortgezet Speciaal Onderwijs
VWO	= Voorgezet Wetenschappelijk Onderwijs
ZAT	= Zorg Advies Team, actief binnen alle scholen t.b.v. zorgleerlingen (zie SOT)